

Rimski imperij: Od kraljevine do republike

Zgodovina, Gimnazija Bežigrad

Profesor: prof. Viljenka Škorjanec Šnuderl

Avtor: Anton Luka Šijanec, 1. a

14. April 2020

Povzetek

Ta dokument obsega nalogo za zgodovino, ki jo moramo dijaki 1. a letnika narediti do 16. aprila 2020.

Kazalo vsebine

1	Uvod	1
2	Obdobja in zgodovina	1
2.1	Miti o nastanku	1
2.2	Rimsko kraljestvo	1
2.3	Rimska republika	2
2.3.1	Kaj pomeni ime	2
2.4	Rimsko cesarstvo	2
3	Viri in literatura	2

1 Uvod

Antični Rím (tudi stári Rím) je naziv za mesto *Rim* v obdobju od legendarnega nastanka leta 753 pr. n. št. do začetkov srednjega veka leta 476 (razpad Zahodnorimskega cesarstva). Ker je bilo mesto v tem obdobju prestolnica tedaj najobširnejše države v Evropi, se izraz *Antični Rim* večkrat uporablja v prenesenem smislu kot sopomenka za Starorimsko civilizacijo kot skupni pojem kraljevine, republike in cesarstva, oziroma kot oznaka za zgodovinsko državno ureditev s središčem v Rimu, ki je trajala od 753. pr. n. št. do 476. n. št.[1]

2 Obdobja in zgodovina

2.1 Miti o nastanku

O nastanku mesta Rim obstaja veliko legend, ki so se razvile v teku stoletij z namenom, da se ustvari "verjetna preteklost" o Rimskemu narodu. Najbolj znana legenda govori o Romulu in Remu, ki sta postavila temelje Rima 21. aprila 753 pr. n. št. To sta bila direktna potomca Eneja, ubežnika iz padle Troje. Rimljani naj bi torej izhajali iz Male Azije in njihovi predniki bi naj bili grški bogovi, vendar rimljanske legende ne posegajo toliko nazaj v čas, raje začenjajo "zgodovino" z Romulom in Remom.[1]

2.2 Rimsko kraljestvo

Rimsko kraljestvo je bilo v antiki prva faza v zgodovini mesta Rim in se je po tradicionalni kronologiji razširilo v obdobje od leta 753 pred našim štetjem do 510 pr. n. št.

Predstave, ki jih v tem času najdejo starodavni zgodovinarji, v sodobni znanosti večinoma veljajo za legende. Sedem rimskih gričev je bilo verjetno zgrajenih okoli 10. stoletja pred našim štetjem, med naselitvijo po Latinski in Sabinski; leta 600 pr. n. št. je območje prešlo pod nadzor Etruščanov, ki so vasi združili v mesto in ustanovili kraljestvo.[2]

2.3 Rimska republika

Rimska republika (latinsko *res publica*, dobesedno "javni razlog, javna zadeva", večinoma v pomenu "skupnost", v sodobnem smislu tudi "država") opisuje ustavno obliko rimskega cesarstva v obdobju med koncem kraljeve vladavine (domnevno leta 509 pr. n. št.) in ustanovitvijo kneževine 13. januarja 27 pr. n. št. z odrekanjem oblasti rimskemu senatu, s katerim se je začela epoha rimskega imperija (naslednje obdobje). Rimsko republiko je mogoče najbolje opisati kot mešano ustavo z aristokratskimi in nekaterimi demokratičnimi elementi. Hkrati je ta kulturni element igral tudi pomembno vlogo v življenju Rimljanov.

2.3.1 Kaj pomeni ime

V ožjem smislu izraz "rimska republika" pomeni zgodovino rimskega cesarstva v omenjenem obdobju. V stari latinski rabi pa se *res publica* na splošno sklicuje tudi na rimsko državo, od ustanovitve mesta Rim do konca cesarskega obdobja. Poleg tega so svobodne (italijanske) skupnosti po rimski vladavini prepoznale kot republike. Izraz *res publica libera* (svobodna država) je bil uporabljen tudi za določitev obdobja dejanske republike, tj. Oblike vladanja med kraljevskim in cesarskim časom.[3]

2.4 Rimsko cesarstvo

Rimsko cesarstvo (27 pr. n. št. - 284 n. št.) tvori epoko klasične antike, med pozno rimsko republiko, za katero so bile značilne krize širjenja in prilagajanja, ter pozno antiko, v kateri je sredozemska regija prešla skozi proces preobrazbe in izgube zahodnega dela rimskega imperija.

Rimsko cesarstvo je bilo post-republikansko obdobje antičnega Rima. Vključevalo je velika teritorialna gospodarstva okoli Sredozemskega morja v Evropi, Severni Afriki in zahodni Aziji, vladali pa so mu cesarji. Čeprav je bilo med vojaško krizo cesarstvo za kratek čas razdrobljeno, je bilo kaj kmalu na silo ponovno sestavljeno, tedaj so mu vladali številni cesarji, ki so si delili oblast nad Zahodnim rimskim cesarstvom (s sedežem v Milanu in kasneje v Raveni) ter nad Vzhodnim rimskim cesarstvom (s sedežem v Nikomediji in kasneje v Carigradu). Rim je ostalo glavno mesto obeh delov do leta 476 našega štetja, vse dokler po zajetju Ravenne s strani barbarjev Odoacerja in poznejšega odlaganja Romula Avgusta ni padel celoten zahodni del rimskega cesarstva. Padec zahodnega rimskega cesarstva in razdelitev ozemlja med germanske kralje, skupaj s helenizacijo vzhodnega rimskega cesarstva v bizantinsko cesarstvo, konvencionalno označuje konec antičnega Rima in začetek srednjega veka.[4]

3 Viri in literatura

[1] *Antični Rim*. 2020. [citirano 15. aprila 2020]. Dostopno na naslovu <https://w.wiki/Mu7>

[2] *Rimsko kraljestvo*. 2020. [citirano 15. aprila 2020]. Dostopno na naslovu <https://w.wiki/Mu9>

[3] *Rimska republika*. 2020. [citirano 15. aprila 2020]. Dostopno na naslovu <https://w.wiki/Muf>

[4] *Rimsko cesarstvo*. 2019. [citirano 15. aprila 2020]. Dostopno na naslovu <https://w.wiki/Mug>